

Ympäristön epäsiisteys Raivaluoman kylässä

Rakennus- ja ympäristölautakunta 20.06.2023 § 64

Rakennus- ja ympäristölautakunta kävi ympäristön siistimiskatselmuksen yhteydessä 5.6.2023 kiinteistöllä RN:o [REDACTED], Kovesjoki. Kiinteistö sijaitsee kaavoittamattomalla alueella. Lähimmät naapurit sijaitsevat noin 200 metrin etäisyydellä itään ja etelään Porintien eteläpuolella. Ympäristö on maaseutumaista maa- ja metsätalousaluetta.

Kiinteistöillä on asuinrakennuksen lisäksi useita talousrakennuksia, joiden ympäristössä on huomattava määrä erilaista metalliromua, autonromuja, vaarallisia jätteitä kuten jäteöljytynnyreitä ja akkuja ilman asianmukaista suojaa, muuntajia sekä autonrenkaita. Maaperä oli monin paikoin myös nuhraantunut kemikaaleilla.

Lainsäädäntö

Maankäyttö- ja rakennuslain 166 §:n mukaan rakennus ympäristöineen on pidettävä sellaisessa kunnossa, että se täyttää terveellisyyden, turvallisuuden ja käyttökelpoisuuden vaatimukset eikä aiheuta ympäristöhaittaa tai rumenna ympäristöä.

Jätteistä ja romuista aiheutuu myös jätelain tarkoittamaa ympäristön epäsiisteyttä, viihtyisyyden vähentymistä ja ympäristön pilaantumisen vaaraa (jätelain 13, 72 ja 73 §). Jätelain 29 §:n mukaan jätteen saa luovuttaa vain taholle, jolla on lupaa vastaanottaa jätteitä. Viranomaisen voi myös määrätä toimijan oikaisemaan laiminlyönnit jätelain 126 §:n perustella. Oikaisu voi koskea esim. jätteiden vastaanottamisen kieltämistä kiinteistölle, ympäristön ennallistamista ja jätteiden asianmukaisten varastoinnin järjestämistä.

Ympäristönsuojelulain 27 §:n ja liitteen 1 taulukon 2 kohdan 13 f perusteella ammattimainen tai laitospäinen jätteen keräys edellyttää ympäristölupaa, jota kiinteistöllä ei ole. Ympäristönsuojelulaissa on myös maaperän ja pohjaveden pilaamiskielto (16 ja 17 §). Lain 175 §:n mukaan ympäristönsuojeluviranomainen voi oikaista rikkomuksen tai laiminlyönnin kieltämällä jatkamasta säännösten vastaista toimintaa ja määräämällä palauttamaan ympäristö ennalleen.

Maankäyttö- ja rakennuslain (182 §), jätelain (129 §) ja ympäristönsuojelulain (175 §) mukaan, jos annettua kehotusta ei noudateta ja laiminlyödään velvollisuuksien täyttäminen, valvontaviranomaisen on velvoitettava asianomainen noudattamaan säännöksiä ja täyttämään velvollisuutensa sakon uhalla tai uhalla, että tekemättä jätetty suoritetaan laiminlyöjän kustannuksella. Valvontaviranomaisen on lain mukaan myös laiminlyönnin todettuaan ilmoitettava asiasta poliisille, mikäli tekoa ei voida pitää vähäisenä.

Oheisaineisto:

Sijaintikartta ja ilmakuva kiinteistöstä

Valokuvia kiinteistöltä 5.6.2023

Valmistelija: ympäristötarkastaja Pentti Keskitalo, p. 044 7865 650

Esittelijä

Ympäristötarkastaja Pentti Keskitalo

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää

1. todeta, että kiinteistön RN:o [REDACTED] omistaja on vastaanottanut ja kerännyt kiinteistölleen huomattavan määrän metalliromua, vaarallisia jätteitä ja muuta jätettä ilman ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa;
2. todeta, että jätteet on sijoitettu kiinteistölle laajalle alueelle aiheuttaen maiseman rumuutta, viihtyisyyden vähenemistä sekä ympäristön pilaantumisen vaaraa;
3. pyytää kiinteistön omistajalta selvitystä siitä, mistä ja kenen toimesta jätteet on kiinteistölle toimitettu, miten jätteitä on kiinteistöllä käsitelty ja mihin niitä on toimitettu; selvityksestä tulee käydä ilmi myös jätteiden määrät;
4. kieltää kiinteistön omistajaa tuomasta tai vastaanottamasta kiinteistölle lisää jätteitä ilman ympäristölupaa;
5. kehottaa kiinteistön omistajaa välittömästi ja viimeistään 30.9.2023 mennessä siistimään kiinteistö kaikesta tarpeettomasta metalli- ym. romusta sekä vaarallisista jätteistä toimipaikkoihin, joilla on lupa kunkin jätteen vastaanottoon ja/tai käsittelyyn. Edelleen toimitetuista jätteistä tulee olla vastaanottoaikojen antamat kuitit tai muut todisteet asianmukaisesta jätteen vastaanottamisesta ja/tai käsittelystä;
6. ilmoittaa, että mikäli kehotusta ei noudateta, lautakunta tulee määräämään omistajan siistimään ympäristö lain edellyttämään kuntoon uhkasakon tai teettämisen uhalla;
7. palata maaperän mahdolliseen pilaantumiseen sen jälkeen, kun kiinteistö on tyhjennetty tarpeettomasta romusta;
8. edellyttää, että kiinteistön omat ympäristölle haitalliset käyttökemikaalit ja vaaralliset jätteet tulee varastoida jatkossa altaallisissa ja katteellisissa tiloissa siten, että niistä ei aiheudu maaperän pilaantumisvaaraa sekä
9. merkitä asiassa tehdyn tutkintapyynnön tiedoksi.

Kohdan 3 mukainen selvitys jätteen luvattomasta keräämisestä ja käsittelystä tulee toimittaa rakennus- ja ympäristölautakunnalle osoitettuna, osoitteella Parkanon kaupunki, rakennus- ja ympäristölautakunta, PL 37, 39701 Parkano tai sähköisesti kaupunki@parkano.fi kahden viikon sisällä otteen vastaanottamisesta. Asianosais selvityksen puuttuminen ei estä asian jatkokäsittelyä lautakunnassa. Päätös toimitetaan kiinteistön omistajalle saantitodistuksin.

Sovelletut oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) 166, 182 §
Ympäristönsuojelulaki (527/214) 16, 17, 27, 175 §
Jätelaki (646/2011) 13, 72, 73, 122, 126, 129 §

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Kesäkuussa pidetyltä ympäristön siistimiskatselmukselta tuotiin rakennus- ja ympäristölautakunnan tietoon epäsiisti kiinteistö Kovesjoelta. Kiinteistön RN:o [REDACTED] jätteistä on aiheutunut maankäyttö- ja rakennuslain 166 §:n vastaista ympäristöhaittaa ja ympäristön rumentumista, jätelain tarkoittamaa ympäristön epäsiisteyttä, viihtyisyyden vähentymistä ja ympäristön pilaantumisen vaaraa (JL 13, 72 ja 73 §) sekä maaperän pilaantumisvaara (YSL 16 §). Näiden perusteella kiinteistön omistajaa on 20.6.2023 kehoitettu siistimään kiinteistö sekä toimittamaan selvitys jätteen luvattomasta keräämisestä ja käsittelystä kahden viikon sisällä otteen vastaanottamisesta. Kiinteistön omistaja on kuitannut päätöksen vastaanotetuksi 30.6.2023 ja toimittanut 14.7.2023 rakennus- ja ympäristölautakunnalle selvityksen kiinteistöllä käsiteltävistä jätteistä.

Selvityksestä käy ilmi, että kyseessä on yhtiö, joka tekee kuolinpesien ja varastojen tyhjennyksiä. Selvityksen mukaan Suomen akkukeräykselle toimitetaan 5000 kg akkuja, Kovesjoki Oy:lle toimitetaan 15 autonromua ja 10 000–20 000 kg sekajätettä sekä Ekokemille tai L & T:lle toimitetaan jäteöljyä. Lisäksi kiinteistöllä käsitellään mm. metallijätettä, korjataan autoja ja osa autoista on varaosakäytössä.

Ympäristötarkastaja teki 26.9.2023 tarkastuksen kiinteistölle. Tarkastuksen perusteella kiinteistöllä oli edelleen huomattava määrä metalliromua ja muuta jätettä. Tarkastuksen aikana kiinteistöltä laskettiin yli 30 autoa/autonromua, vaikka kiinteistön omistajan mukaan niitä on jo toimitettu pois 15 kpl. Tarkastuksen perusteella on selvää, että kiinteistöä ei ole mahdollista siistiä kaikesta tarpeettomasta jätteestä 30.9.2023 mennessä. Kiinteistön omistaja tiedustelikin lisää aikaa siistimiselle, koska pintityöt ovat haitanneet siistimistoimia. Kiinteistön omistajalla on kuitenkin ollut 3 kk aikaa toimenpiteiden suorittamiseen. Tarkastuksella kiinteistön omistajalle kerrottiin, että lisää aikaa voidaan harkita ainoastaan siinä tapauksessa, että siistimisessä on todistettavasti edistytty. Tätä varten asianmukaisiin jätteen vastaanottoaikoihin toimitetuista jätteistä tulee olla vastaanottoaikojen antamat kuitit tai muut todisteet ja ne tulee toimittaa rakennus- ja ympäristölautakunnalle 30.9.2023 mennessä. Rakennus- ja ympäristölautakunnan 20.6.2023 tekemässään päätöksessä kiinteistön omistajaa on kielletty tuomasta tai vastaanottamasta kiinteistölle lisää jätteitä ilman ympäristölupaa. Tästä huolimatta kiinteistön omistaja kertoi kuolinpesien tyhjennyksen ja jätteiden keräyksen jatkuneen ilman ympäristölupaa. Tähän toimintaan on siis löytynyt aikaa, mutta ei siistimiseen. Rakennus- ja ympäristölautakunta edellytti päätöksessään myös ympäristölle haitallisten käyttökemikaalien ja vaarallisten jätteiden varastointia altaallisissa ja katteellisissa tiloissa siten, että niistä ei aiheudu maaperän pilaantumisvaaraa. Tarkastuksella kiinteistöllä oli edelleen havaittavissa jäteöljytyynyreitä maapohjalla ja akkuja eurolavoilla. Useissa paikoissa maaperässä näkyi öljyn tahrimia kohtia. Tarkastuksella otettiin kuvia siistimisen edistymisen todentamiseksi. Kuvien perusteella siistimisessä ei ole tapahtunut merkittävää edistymistä.

Lainsäädäntö

Ympäristönsuojelulain 27 §:n ja liitteen 1 taulukon 2 kohdan 13 f perusteella ammattimainen tai laitospäinen romuajoneuvojen varastointi- ja esikäsittelytoiminta on ympäristönluvanvaraista. Jätelain 29 §:n mukaan jätteen saa luovuttaa vain sellaiselle taholle, jolla on oikeus ottaa vastaan

kyseistä jätettä. Viranomaisen voi määrätä toimijan oikaisemaan laiminlyönnit jätelain 126 §:n perustella. Oikaisu voi koskea esim. jätteiden vastaanottamisen kieltämistä kiinteistölle, ympäristön ennallistamista ja jätteiden asianmukaisen varastoinnin järjestämistä.

Maankäyttö- ja rakennuslain, jätelain ja ympäristönsuojelulain mukaan, jos annettua kehotusta ei noudateta ja laiminlyödään velvollisuuksien täyttäminen, valvontaviranomaisen on velvoitettava asianomainen noudattamaan säännöksiä ja täyttämään velvollisuutensa sakon uhalla tai uhalla, että tekemättä jätetty suoritetaan laiminlyöjän kustannuksella (maankäyttö- ja rakennuslain 182 §, ympäristönsuojelulain 175 §, jätelain 129 §).

Oheisaineisto:
Valokuvia kiinteistöltä 26.9.2023

Valmistelija: ympäristötarkastaja Elsi Hietaranta p. 044 7865 650

Esittelijä

Ympäristötarkastaja Elsi Hietaranta

Päätösehdotus

Kiinteistön omistaja ole noudattanut annettua kehotusta määräaikaan mennessä, eikä asiassa esitetty selvitys muuta ympäristöluvan tarvetta. Lisäksi jätteistä aiheutuu edelleen MRL 166 §:n vastaista ympäristöhaittaa ja ympäristön rumentumista, jätelain tarkoittamaa ympäristön epäsiisteyttä, viihtyisyyden vähentymistä ja ympäristön pilaantumisen vaaraa (JL 13, 72 ja 73 §) sekä maaperän pilaantumisvaara (YSL 16 §). Rakennus- ja ympäristölautakunta määrää seuraavaa:

1. Todeta, että kiinteistön [REDACTED] omistaja on kiellosta huolimatta tuonut tai vastaanottanut kiinteistölle jätteitä ilman ympäristölupaa;
2. Kieltää kiinteistön omistajaa tuomasta tai vastaanottamasta kiinteistölle lisää jätteitä ilman ympäristölupaa;
3. Todeta, että jätteet on sijoitettu kiinteistölle laajalle alueelle ilman asianmukaista säilytystä ja varastointia aiheuttaen maiseman rumuutta, viihtyisyyden vähenemistä sekä ympäristön pilaantumisen vaaraa;
4. Todeta, että kiinteistön omistaja ei ole noudattanut kehotusta siistiä kiinteistö kaikesta tarpeettomasta metalli- ym. romusta sekä vaarallisista jätteistä viimeistään 30.9.2023 mennessä;
5. Todeta, että pois toimitetuista jätteistä ei ole toimitettu vastaanottopaikkojen antamia kuitteja tai muita todisteita asianmukaisesta jätteen vastaanottamisesta ja/tai käsittelystä;
6. Maaperän mahdolliseen pilaantumiseen palataan sen jälkeen, kun kiinteistö on tyhjennetty tarpeettomasta romusta sekä
7. Todeta, että ympäristölle haitallisia käyttökemikaaleja ja vaarallisia jätteitä ei ole varastoitu altaallisissa ja katteellisissa tiloissa siten, että niistä ei aiheudu maaperän pilaantumisvaaraa.

Lisäksi rakennus- ja ympäristölautakunta määrää YSL (527/2014) 175 §:n nojalla kiinteistön RN:o [REDACTED] omistajaa täyttämään seuraavan pääveloitteen:

8. Päävelvoite: Kiinteistö RN:o [REDACTED] tulee siistiä kaikesta metalli- ym. romusta sekä vaarallisista jätteistä viimeistään 60 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Rakennus- ja ympäristölautakunta asettaa päävelvoitteen noudattamisen tehosteeksi juoksevan uhkasakon, jonka kiinteän peruserän suuruus on 2000 euroa noudattamatonta päävelvoitetta kohden ja lisäerän 300 euroa jokaiselta määräajan jälkeen alkavalta lisäkuukaudelta, jonka laiminlyönti jatkuu.

Lautakunta perustelee päätöstään sillä, että kiinteistöllä on huomattava määrä erilaisia jätteitä, mukaan lukien vaarallisia jätteitä, kuten jäteöljytynnyreitä ja akkuja ilman asianmukaista suojaa. Maaperään on monin paikoin vuotanut kemikaaleja. Ympäristönsuojeluviranomaisella on lakisääteinen velvollisuus tehdä tutkintapyyntö poliisille havaitessaan epäkohdan, johon voi liittyä rikkomus tai rikos. Asiassa on jo aikaisemmin tehty tutkintapyyntö. Lisäksi omistajaa on aiemmin kehoitettu siistimään kiinteistö ja aikaa toimenpiteiden suorittamiseen on ollut 3 kk.

Sovelletut oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) 166, 182 §

Ympäristönsuojelulaki (527/214) 16, 17, 27, 175 §

Jätelaki (646/2011) 13, 72, 73, 122, 126, 129 §

Uhkasakkolaki (113/1190) 6-9, 19§

Päätös lähetetään saantitodistuksella. Käsittelymaksuna peritään Parkanon kaupungin rakennusvalvontataksan 10.5 §:n mukaisesti 250 €.

Päätökseen voi hakea muutosta valittamalla siitä Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen.

Käsittely

Esityslistan lähettämisen jälkeen kiinteistön omistaja on toimittanut vastaanottoaikkojen antamia kuitteja jätteen vastaanottamisesta, mutta kokonaisuuteen nähden siistiminen on vasta alussa.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.